

การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษา
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

THE DEVELOPMENT OF VOCATIONAL MANAGEMENT MODEL
ACCORDING TO SUFFICIENT ECONOMY PHILOSOPHY IN COLLEGE
UNDER THE OFFICE OF THE VOCATIONAL
EDUCATION COMMISSION

อุษณีย์ จิตตะปาโล* นิษฐวดี จิรโรจน์ภิญโญ**

Usanee jittapalo, Nitwadee Jirarotephinyo

Received: August 28 , 2019

Revised: September 13, 2019

Accepted: September 26, 2019

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาองค์ประกอบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2.การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยใช้เทคนิคเดลฟายสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 ท่านด้วยวิธี Snowball Sampling และแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 94 ข้อ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.816

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารและ ครูในสถานศึกษาที่เป็นศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือเป็นต้นแบบสถานศึกษาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้วิธีสุ่ม

* Doctor of Philosophy Program Education Administration, Western University.

** Graduate College , Western University.

ตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่าง 395 คนสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐานค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการพัฒนาารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้ 1.ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ 2.ด้านการนำสู่การปฏิบัติ 3.ด้านการประสานความร่วมมือ 4.ด้านการติดตามประเมินผล

2. ผลประเมินรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลประเมิน พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการนำสู่การปฏิบัติ มีความสำคัญมากที่สุดเป็นลำดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านการติดตามประเมินผลด้านการประสานความร่วมมือ และด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตามลำดับ

คำสำคัญ : การพัฒนาารูปแบบ, ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to study management components of vocational education in accordance with philosophy of sufficiency economy for schools under the office of Vocational Education Commission, and 2) to develop the management model of vocational education in accordance with the philosophy of sufficiency economy for schools under the office of Vocational Education Commission. Delphi technique was used to interview 21 experts who were selected by using snowball sampling and 94 items of a 5-rating scale questionnaire which the reliability was 0.98. The samples consisted of administrators and teachers in schools providing as the learning centers of the philosophy of sufficiency economy or schools as the master schools of the philosophy of sufficiency economy. Taro Yamane formula was used to calculate

the sample size of 395 informants. Data were analyzed by using median, interquartile range, mean, and standard deviation.

The research results were found as follows:

1. As regards the management components of vocational education in accordance with philosophy of sufficiency economy for schools under the office of Vocational Education Commission, there were 4 components as follows: 1) Creating knowledge and understanding, 2) Applying an implementation, 3) Cooperating, and 4) Monitoring and evaluating.

2. As regards the evaluation results of the management model of vocational education in accordance with the philosophy of sufficiency economy for schools under the office of Vocational Education Commission, it was found that the significant was at the highest level. When considering by each aspect, it was found that in terms of

The research found that

applying the implementation was at the first highest level, followed by in terms of monitoring and evaluating, coordinating, and creating knowledge and understanding, respectively.

Keywords : Model Development, Philosophy of Sufficiency Economy

1. บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2560 – 2579 และแผนยุทธศาสตร์อาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รัฐบาลได้กำหนดกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งสร้างความมั่นคง และความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน สร้างโอกาส ความเสมอภาค และเท่าเทียมกันทางสังคม กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579 ซึ่งมีการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) และแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 6 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย 1)การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง ของสังคมและประเทศชาติ 2)การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีด

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ 3) การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา 5) การจัดการศึกษาเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 6) การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติดังกล่าวมีเป้าหมายที่จะสร้างการเข้าถึงทางการศึกษา ความเท่าเทียม คุณภาพ ประสิทธิภาพ และตอบโจทย์บริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

การดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีการดำเนินการหลากหลายรูปแบบ ตามบริบทและความพร้อมของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน การจัดการเรียนการสอนมีทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เพื่อผลิตกำลังคน ให้ตรงกับความต้องการ ของตลาด แรงงาน และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รูปแบบการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา แตกต่างกันไป ไม่เป็นเอกภาพ และยังไม่มีการกำหนดรูปแบบการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่ชัดเจน การศึกษาและ พัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ให้เป็นรูปแบบเดียวกัน จะทำให้เกิดการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อนำข้อมูลผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และไปในทิศทางที่สอดคล้องกันและกันมีรูปแบบเดียวกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารการศึกษา และ การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

2.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลประเมินรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา

- 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเพื่อพัฒนาแบบสอบถาม
- 2) นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านพิจารณาความสอดคล้อง
- 3) นำแบบสอบถามไป ทดลองใช้ (try-out) กับประชากร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 395 คน

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลการศึกษาค้นคว้าองค์ประกอบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากการรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ 21 คน จำนวน 3 รอบ โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) พบว่า (1) ด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยกับองค์ประกอบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ของฝ่ายแผนงานและความร่วมมือฝ่ายบริหาร ทรัพยากร ฝ่ายวิชาการ และ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น (2) ด้านการนำสู่การปฏิบัติผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยกับองค์ประกอบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการนำสู่การปฏิบัติของฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายบริหารทรัพยากรฝ่ายวิชาการ และ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาในระดับมากที่สุดทุกประเด็น (3) ด้านการประสานความร่วมมือ

ผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยกับองค์ประกอบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือ ของฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายบริหารทรัพยากร ของฝ่ายวิชาการ และ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น (4) ด้านการติดตามประเมินผลผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยกับองค์ประกอบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการติดตามประเมินผลของฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายวิชาการ และ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาในระดับมากที่สุดทุกประเด็น ส่วนฝ่ายบริหารทรัพยากร ในระดับมากที่สุด เกือบทุกประเด็น ยกเว้น ตรวจสอบขอบข่ายงานตามหน้าที่ และการดำเนินงานตามแผนงาน งาน และโครงการ อย่างครบถ้วน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับองค์ประกอบในระดับมาก

4.2 ผลการพัฒนาารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา พบว่า มีองค์ประกอบ 4 ด้านดังนี้

1) ด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจประกอบด้วย (1) ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม กำหนดและเผยแพร่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กำหนดแผนงาน โครงการ ของสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วม ทั้งภายในและภายนอก (2) ฝ่ายบริหารทรัพยากร ได้แก่ จัดทำคู่มือแนวปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดประชุม/อบรมสัมมนาเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรสร้างความตระหนักการใช้จ่ายงบประมาณ และทรัพยากรอื่นๆ อย่างคุ้มค่าและการการปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาล (3) ฝ่ายวิชาการ ได้แก่จัดทำคู่มือครูการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ/อบรม สร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างความตระหนักแก่ครูผู้สอน ในพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการเรียน การจัดทำแผนการสอนและการจัดการเรียนการสอน (4) ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาได้แก่จัดทำสื่อการเรียนรู้พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ สร้างความตระหนัก ให้กับนักเรียน นักศึกษา ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง และ ให้บริการระบบการให้

คำปรึกษา แนะนำ และดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2) ด้านการนำสู่การปฏิบัติประกอบด้วย (1) ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ได้แก่ การกำหนดเป็นนโยบายระดับสถานศึกษา มีแผนงาน งาน โครงการ งบประมาณและปฏิทิน ในการดำเนินงาน กำหนดเป้าหมาย มาตรฐานและตัวชี้วัดของสถานศึกษา ประชุมชี้แจง และมอบหมายหน้าที่ กำกับติดตามการดำเนินงานตามแผน และมุ่งพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) ฝ่ายบริหารทรัพยากร ได้แก่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของสถานศึกษาร่วมกัน กำหนดนโยบาย วิเคราะห์และใช้ทรัพยากร กำหนดแนวปฏิบัติ พัฒนาตนเป็นแบบอย่างพึ่งตนเอง แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ มีการควบคุม ติดตาม การปฏิบัติโครงการ โดยประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) (3) ฝ่ายวิชาการได้แก่ส่งเสริมให้ครูทุกคน จัดทำและปรับปรุงพัฒนาแผนการสอน การจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครบทุกรายวิชา ควบคุมการใช้วัสดุฝึก สร้างครูแกนนำและ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานครู ผลงานนักเรียน และพัฒนาแหล่งเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา (4) ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา ได้แก่กำหนดคู่มือ และแนวทางปฏิบัติกิจกรรม ส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน นักศึกษา มีส่วนร่วมจัดทำโครงการ จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน นักศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างต่อเนื่อง และสร้างนักเรียนแกนนำเพื่อเป็นแบบอย่าง

3) ด้านการประสานความร่วมมือประกอบด้วย (1) ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ได้แก่สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการ กรอบและข้อตกลงการทำงานแบบมีส่วนร่วมทุกฝ่าย และการทำงานเป็นทีม เข้าร่วมโครงการ กิจกรรม เพื่อการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (2) ฝ่ายบริหาร ทรัพยากร ได้แก่ประสานชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ในการระดม ทรัพยากร คณะกรรมการวิทยาลัย ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม หลักศาสนา ตามความจำเป็น และนำมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็น แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (3) ฝ่ายวิชาการได้แก่ประสานความร่วมมือกับ เครือข่ายภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อการแลกเปลี่ยนด้านวิชาการ จัดหา พัฒนาสื่อและ แหล่งเรียนรู้ ปลูกฝังนักเรียน นักศึกษา ให้ตระหนักและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยกย่องเชิดชูเกียรติ สถานประกอบการ หน่วยงาน ชุมชน และผู้ที่มี ส่วนร่วม และ ผู้เรียน ได้นำเสนอผลงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับเครือข่ายสถานศึกษาให้เป็นที่

ประจักษ์ (4) ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา ได้แก่การประสานความร่วมมือเชิงบูรณาการกับบุคคลภายนอก ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น แต่งตั้งคณะกรรมการประสานกิจกรรม ในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน นักศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมจิตอาสาในชุมชน วัด และ แหล่งอื่นๆ และให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน

4) ด้านการติดตามประเมินผลประกอบด้วย (1) ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ได้แก่วางแผนและกำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน งาน โครงการ มาตรฐานตัวชี้วัด ทั้งรายบุคคล กลุ่มบุคคล และการประเมินตนเองมีการนำผลการติดตาม มาพัฒนา มีการสรุปรายงานผล และเผยแพร่สู่สาธารณชน (2) ฝ่ายบริหารทรัพยากร ได้แก่มีระบบและคณะกรรมการกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานประเมินสภาพแวดล้อมตรวจสอบข้อบกพร่องงานตามหน้าที่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกคน ทุกระดับ มีการสรุปผลประเมินจัดทำรายงานวิจัย สรุปประเมินผลโครงการ/งานต่างๆ และ มีการนำผลประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา (3) ฝ่ายวิชาการได้แก่ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สามารถเชื่อมโยงสู่วิถีชุมชน ทำบันทึกหลังสอน และรายงานผลการจัดการเรียนการสอนมีคณะกรรมการนิเทศ และดำเนินการนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ตามแผนการสอนแบบบูรณาการมีการนำผลการนิเทศ ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารวิชาการ และการจัดการเรียนการสอนและจัดเวทีสำหรับครูในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษา (4) ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา ได้แก่ส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษาจัดทำสมุดความดี และเพิ่มสะสมผลงานของตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคณะกรรมการและมีการติดตามประเมินผลกิจกรรม ประเมินพฤติกรรมและการปฏิบัติตนของนักเรียนในภาพรวมและรายบุคคล ให้คำปรึกษา แนะนำ และดูแลช่วยเหลือนักเรียน คัดเลือกนักเรียนแบบอย่าง มีการนำผลประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา จัดทำสรุปรายงานผลและรายงานวิจัยจากผลการประเมิน

4.3 ผลประเมินรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1) คุณลักษณะทั่วไป ของผู้บริหารและ ครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการประเมินรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 395 คน ส่วนมากเป็น เพศชาย จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.92 มี

ประสบการณ์ทำงานในสถานศึกษามากกว่า 20 ปี - 30 ปีจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70 สถานะภาพในสถานศึกษาเป็นครูผู้สอนจำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 94.43 และ มีส่วนร่วมในกิจกรรมขับเคลื่อน จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 51.65

2) ผลประเมินรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวม พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการนำสู่การปฏิบัติมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายฝ่าย พบว่า ทุกฝ่ายมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีฝ่ายแผนงานและความร่วมมือมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาได้แก่ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษาฝ่ายวิชาการและฝ่ายที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุดได้แก่ฝ่ายบริหารทรัพยากร

ด้านการติดตามประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายฝ่าย พบว่า ทุกฝ่ายมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีฝ่ายแผนงานและความร่วมมือระดับรองลงมาได้แก่ ฝ่ายบริหารทรัพยากร และ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา ส่วนฝ่ายที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุดได้แก่ฝ่ายวิชาการ

ด้านการประสานความร่วมมือ เมื่อพิจารณาเป็นรายฝ่าย พบว่า ทุกฝ่ายมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ฝ่ายบริหารทรัพยากร รองลงมาได้แก่ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ ฝ่ายที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุดได้แก่ฝ่ายวิชาการ

ด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายฝ่าย พบว่า ทุกฝ่ายมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดคือฝ่ายบริหารทรัพยากรรองลงมาได้แก่ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุดได้แก่ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากการรวบรวมความคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่าผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยกับองค์ประกอบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจด้านการนำสู่การปฏิบัติด้านการประสานความร่วมมือและ ด้านการติดตามประเมินผล ในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับ Ministry of Education (2011 : 4 – 5) ได้กำหนดเป็นยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สถานศึกษา โดยกำหนด

แผนดำเนินงานหลักไว้ 4 ประการคือ 1) การสร้างความรู้ ความเข้าใจ 2) การนำสู่การปฏิบัติ 3) การประสานความร่วมมือ และ 4) การติดตามประเมินผล ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา มาเป็นส่วนหนึ่งของกรอบแนวคิดในการวิจัย

5.2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพบว่า มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจพบว่า ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ มีหน้าที่การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม กำหนดและเผยแพร่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กำหนดแผนงาน โครงการ ของสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วม ทั้งภายในและภายนอก ฝ่ายบริหารทรัพยากร มีหน้าที่จัดทำคู่มือแนวปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดประชุม/อบรมสัมมนา เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรสร้างความตระหนักการใช้จ่ายงบประมาณ และทรัพยากรอื่นๆ อย่างคุ้มค่าและการการปฏิบัติตนตามหลักธรรมาภิบาล ฝ่ายวิชาการมีหน้าที่ จัดทำคู่มือการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ/อบรม สร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างความตระหนักแก่ครูผู้สอน ในพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการเรียน การจัดทำแผนการสอนและการจัดการเรียนการสอนและ ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา มีหน้าที่ จัดทำสื่อการเรียนรู้พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ สร้างความตระหนัก ให้กับนักเรียน นักศึกษา ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง และ ให้บริการระบบการให้คำปรึกษา แนะนำ และดูแลช่วยเหลือ นักเรียน เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสอดคล้องกับ Rapeephan Kanarit, (2011) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหารเขต 3 ผลการวิจัยพบว่าในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ผู้บริหารได้แสวงหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ก่อนการตัดสินใจ ลำดับ 4 คือ วางแผนงานด้วยความรอบรู้ ระมัดระวัง ศึกษาบุคคลอื่น และเข้าใจชุมชนอย่างลึกซึ้ง ด้านการบริหารงานที่ตั้งอยู่บนคุณธรรมและจริยธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) ด้านการนำสู่การปฏิบัติ พบว่า ฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ มีหน้าที่ กำหนดเป็นนโยบายระดับสถานศึกษา มีแผนงาน งาน โครงการ งบประมาณและปฏิทิน ในการดำเนินงาน

กำหนดเป้าหมาย มาตรฐานและตัวชี้วัดของสถานศึกษา ประชุมชี้แจง และมอบหมายหน้าที่ กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผน และมุ่งพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฝ่ายบริหารทรัพยากร มีหน้าที่ดำเนินการให้ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของสถานศึกษา ร่วมกันกำหนดนโยบาย วิเคราะห์และใช้ทรัพยากร กำหนดแนวปฏิบัติ พัฒนาตนเองเป็นแบบอย่าง ฟังตนเอง แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบ มีการควบคุม ติดตาม การปฏิบัติโครงการ โดย ประยุกต์ใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ฝ่ายวิชาการมีหน้าที่ ส่งเสริมให้ครูทุกคน จัดทำและปรับปรุง พัฒนาแผนการสอน การจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครบทุกรายวิชา ควบคุมการใช้วัสดุฝึก สร้างครูแกนนำและ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานครู ผลงานนักเรียน และพัฒนาแหล่งเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาและ ฝ่าย พัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา มีหน้าที่กำหนดคู่มือ และแนวทางปฏิบัติกิจกรรม ส่งเสริมให้ ผู้บริหาร ครู นักเรียน นักศึกษา มีส่วนร่วมจัดทำโครงการ จัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน นักศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อย่างต่อเนื่อง และสร้างนักเรียนแกนนำเพื่อเป็นแบบอย่าง สอดคล้องกับ Ajarawan Chaiyakaln, (2012) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสันกอง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ผลวิจัย พบว่า มีแนวทางการ ดำเนินงานการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียน คือ (1) การ บริหารจัดการสถานศึกษา ได้กำหนดนโยบายโดยจัดทำแผนปฏิบัติงาน (2) ด้านหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอนจัดให้มีหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทุกระดับชั้น (3) ด้าน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจัดให้มีการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน จัดให้มี กิจกรรมนักเรียนทั้งกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ชมรม ชุมชม ส่งเสริมในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะประโยชน์ (4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ บุคลากรได้มีการพัฒนาตนเอง ปฏิบัติภารกิจหน้าที่ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (5) จัดทำโครงการในโรงเรียนที่สะท้อนถึงการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ สถานศึกษา จำนวน 12 โครงการ

3) ด้านการประสานความร่วมมือ พบว่าฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ มีหน้าที่สร้าง เครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดกรอบและ ข้อตกลงการทำงานแบบมีส่วนร่วมทุกฝ่าย และการทำงานเป็นทีม เข้าร่วมโครงการ กิจกรรม เพื่อ การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาฝ่ายบริหารทรัพยากร มีหน้าที่

ประสานชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ในการระดมทรัพยากร คณะกรรมการวิทยาลัย ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม หลักศาสนา ตามความจำเป็นและนำมาใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า มีหน้าที่การประสานความร่วมมือเชิงบูรณาการกับบุคคลภายนอก ชุมชน หรือหน่วยงานอื่น แต่งตั้งคณะกรรมการประสานกิจกรรม ในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน นักศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมจิตอาสาในชุมชน วัด และ แหล่งอื่นๆ และให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ Chaijairin Chaivisit, (1996) ทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้ นักเรียนและชุมชนด้วยโครงการงานอาชีพ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีการใช้จ่ายในโครงการ อย่างประหยัด มีการใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า มีการแลกเปลี่ยนพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ เครื่องมือ และความรู้ต่างๆ นำเศษสิ่งที่เหลือใช้ในโครงการมาใช้ประโยชน์ ปรึกษากับคนในครอบครัวและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น โดยทุกคนในครอบครัวให้ความร่วมมือสนับสนุน

4) ด้านการติดตามประเมินผลพบว่าฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ มีหน้าที่วางแผนและ กำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงาน งาน โครงการ มาตรฐานตัวชี้วัด ทั้งรายบุคคล กลุ่มบุคคล และการประเมินตนเองมีการนำผลการติดตาม มาพัฒนา มีการสรุปรายงานผล และ เผยแพร่สู่สาธารณชนฝ่ายบริหารทรัพยากร มีหน้าที่มีระบบและคณะกรรมการกำกับติดตามผลการ ปฏิบัติงานประเมินสภาพแวดล้อมตรวจสอบข้อบกพร่องตามหน้าที่ที่มีการประเมินผลการ ปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครู และบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทุกคน ทุกระดับ มีการสรุปผลประเมินจัดทำรายงานวิจัย สรุปประเมินผลโครงการ/งานต่างๆ และ มีการนำผล ประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาฝ่ายวิชาการมีหน้าที่ส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำเครื่องมือวัดและ ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และรายงานผลการจัดการเรียนการสอนมี คณะกรรมการนิเทศ และดำเนินการนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ตาม แผนการสอนแบบบูรณาการมีการนำผลการนิเทศ ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารวิชาการ มี การนำผลประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา จัดทำสรุปรายงานผลและรายงานวิจัยจากผลการ ประเมินสอดคล้องกับ Bunjadnon Thamarn (2008) ได้ทำการศึกษาสภาพการจัดการศึกษา โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในเขตอำเภองาว จังหวัดลำปาง ผลการวิจัย พบว่าการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในด้านการ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการจัดภูมิทัศน์ การจัดแหล่งเรียนรู้ การจัดกิจกรรมแนะ แนว การจัดนิทรรศการ การจัดการเรียนการสอน และการติดตามประเมินผล

5.3 ผลประเมินรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพบว่า ผลประเมินรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวม พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการนำสู่การปฏิบัติ มีความสำคัญมากที่สุดเป็นลำดับแรก รองลงมาได้แก่ ด้านการติดตามประเมินผลด้านการประสานความร่วมมือ และ ด้านการสร้างความรู้ ความเข้าใจตามลำดับสอดคล้องกับ Rapeephan Kanarit, (2011) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ระดับของการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพบว่า ทั้งภาพรวมรายด้าน และรายข้ออยู่ในระดับมาก

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ควรมีการวิจัยทดลองใช้รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้ ความพึงพอใจ และผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น ผู้บริหาร ครู บุคลากร และ ผู้เรียน

6.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการบูรณาการโครงการพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา

References

- Ajarawan Chaiyakaln. (2012) .*Application of Sufficiency Economy Philosophy in Schools under the Office of Chiang Rai Provincial Primary Education Area 3:A case study of Ban San Rong School, Mae Chan District, Chiang Rai Province, May 12, 2013.*https://www.mfu.ac.th/school/liberalarts.../2555_17.pdf
- Atiporn Thonglor. (2010). *Management of Sufficiency Economy Philosophy in Schools Under The Office Surin Educational Service Area.*Surin: Boromarajonani College of Nursing Surin.

Bunjadnon thamarn and term. (2008). *Management of education based on economic philosophy Sufficiency of schools in Ngao District*, Lampang Province. Lampang : Self-study Master of Education Program in Educational Administration, Naresuan University.

Chajjairin Chaivisit.(1996). *Participatory Action Research to Enhance Values Based on Sufficiency Economy Concepts for Students and Communities.Chiang Mai*. (Master of Thesis). Graduate School, Chiang Mai University.

Education, Ministry. (2009). *Guidelines for Sufficiency Economy Supervision*. Bangkok: Bureau of the Permanent Secretary.

National Economic and Social Development Board, Office of the National Economic and Social Development Board, Office.(2016). *Draft National Economic and Social Development Plan No.12(2017-2021)* .Bangkok :The Prime Minister.

Rapeephan Kanarit.(2011). *School administration according to Sufficiency Economy Philosophy Under the Office of PathumThani Primary Education Area 2*. (Master of Thesis).Management Rajamangala University of Technology Thanyaburi.

The Prime Minister.(2016). *National Strategic Framework for 20 Years (2017-2036) (Summary)*.Bangkok:The Prime Minister.

Thitimal Thongpim.(2008).*The use of the Sufficiency Economy Philosophy in the Learning Management of TeachersChiang Mai Agricultural and Technology College*.Chiang Mai:Independent StudyGraduate School, Chiang Mai University.Vocational Education Commission, Office.(2009). *The Office of The Vocational Education Commission (2009)*. Bangkok: Management System Development Group.